

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
e-ΕΦΚΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Αχαρνών 27
Ταχ. Κώδικας: 10439 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Νικολοπούλου
Τηλέφωνο: 2132169465
Email: d.sintaxeon@efka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Βαθμός Ασφαλείας :
Βαθμός προτεραιότητας: **ΕΠΕΙΓΟΝ**

Αθήνα, 29-3-2022

ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

Αρ. Πρωτ.
Σ54/4/146481

ΠΡΟΣ

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α'

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών
Υποθέσεων
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών
Ασφαλίσεων
Σταδίου 29
ΤΚ 10110 Αθήνα
2. Ανεξάρτητη Αρχή
«Συνήγορος του Πολίτη»
Χαλκοκονδύλη 17
ΤΚ 10432 Αθήνα
3. Ομάδα Έργου Συντάξεων e-ΕΦΚΑ
Αχαρνών 27
ΤΚ 10439 Αθήνα
4. «Τριδα», Κολοκοτρώνη 4
ΤΚ 10561 Αθήνα

ΘΕΜΑ: « Επέκταση της ρύθμισης του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 και σε διαζευγμένους πατέρες ανηλίκων τέκνων όταν η μητέρα έχει αποβιώσει.»

Σχετ.: α) η με αρ. πρωτ. 54/2008 Εγκύκλιος τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
β) το με αρ. πρωτ. Φ.80000/11928/9-2-2022 έγγραφο της Γενικής
Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Σας κοινοποιούμε προς γνώση και εφαρμογή το ως άνω υπό στοιχείο β' σχετικό έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο, επεκτείνεται, για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτό, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 και στους διαζευγμένους πατέρες ανηλίκων τέκνων των οποίων η

πρώην σύζυγος και μητέρα αυτών έχει αποβιώσει και οι ίδιοι έχουν αναλάβει την αποκλειστική επιμέλεια και την πλήρη φροντίδα τους.

Κατόπιν των ανωτέρω, είναι πλέον δυνατή η συνταξιοδότηση λόγω γήρατος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 και για την άνω κατηγορία ασφαλισμένων υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

Συν/να: το με αρ. πρωτ. Φ.80000/11928/9-2-2022 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΕΛΕΝΗ Σ. ΝΙΑΡΧΑΚΟΥ

Φ.80000/11928/9.2.2022

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ

Διεύθυνση : Σταδίου 29, 105 59, Αθήνα ΠΡΟΣ: e- ΕΦΚΑ
Πληροφορίες : Α. Κλαδισίου - Γραφείο Διοικητή
Τηλέφωνο : 2131516789 - Γενική Διεύθυνση Συντάξεων
Ηλ. Ταχ. : synparoxes@ypakp.gr - Γενική Διεύθυνση Συντάξεων Δημοσίου
- Γενική Διεύθυνση Επικουρικής
Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών

ΚΟΙΝ: Συνήγορος του Πολίτη
Χαλκοκονδύλη 17,
104 32 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Άρθρο 144 του ν. 3655/2008 για την περίπτωση διαζευγμένων πατέρων ανήλικων τέκνων, όταν η μητέρα έχει αποβιώσει»

Σχετ.: Το με Α.Π. 259324/41097/10.09.2020 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη

Με αφορμή την ανωτέρω σχετική επιστολή του Συνηγόρου του Πολίτη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 17β του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, οι «χήροι πατέρες ανήλικων παιδιών» δύνανται να συνταξιοδοτούνται με βάση την περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951.
- Η εν λόγω διάταξη αφορά καταρχάς στις ασφαλισμένες του e-Ε.Φ.Κ.Α. (πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.), οι οποίες μπορούν να θεμελιώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες ανήλικων τέκνων, με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 5.500 ημερών ασφάλισης (η.α.) και των ορίων ηλικίας που ισχύουν κατά το έτος της συμπλήρωσης των 5.500 η.α., εφόσον κατά τη συμπλήρωση του εν λόγω χρόνου ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του τέκνου. Ως προς τα όρια ηλικίας ισχύουν τα μεταβατικά όρια ηλικίας με βάση το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες ανήλικων παιδιών.
- Η ανωτέρω σχετική επιστολή του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αφορά σε περίπτωση ασφαλισμένου του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., ο οποίος ζήτησε να λάβει σύνταξη ως χήρος πατέρας ανήλικου, πλην όμως η σχετική αίτηση απορρίφθηκε, καθώς ο γάμος λύθηκε προ του θανάτου της πρώην συζύγου του (μεταγενέστερα δηλαδή της λύσης του γάμου). Ακολούθως, ο εν λόγω ασφαλισμένος υπέβαλε αίτηση θεραπείας, υποστηρίζοντας ότι έχει την πλήρη επιμέλεια του τέκνου και πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με τις ανωτέρω διατάξεις.

Βάση της γραμματικής ερμηνείας του νόμου, τίθενται ως επιπλέον προϋποθέσεις για την εφαρμογή του συγκεκριμένου κανόνα δικαίου: (α) η πατρική ιδιότητα, η οποία εν προκειμένω πληρούται, και (β) η χηρεία αυτού.

Με βάση την τελεολογική ερμηνεία, σκοπός της παρ. 1 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008 είναι η ίδια η προστασία και φροντίδα των ανήλικων παιδιών σε περίπτωση απώλειας της μητέρας, δηλαδή ενός πραγματικού γεγονότος το οποίο δεν διαφοροποιείται σε περίπτωση θανάτου της μητέρας πριν ή μετά τη λύση του γάμου, οπότε και ο πατέρας, όντας χήρος ή διαζευγμένος χήρος, αναλαμβάνει τον ρόλο του φροντιστή των τέκνων. Η συγκεκριμένη προϋπόθεση περί χηρείας στόχο έχει, όχι να αποκλείσει μία κατηγορία γονέων, λόγω της λύσης του γάμου (δεδομένου μάλιστα ότι αυτή ουδεμία επίδραση ασκεί στην πατρική ιδιότητα), αλλά να διασφαλίσει ότι το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω ανηλικού τέκνου θα ασκείται από τη μητέρα, και σε περίπτωση προαποβίωσης αυτής, από τον πατέρα του ανηλικού τέκνου, προκειμένου να αποκλειστεί η δυνατότητα άσκησης του ευεργετήματος και από τους δύο γονείς.

Με βάση τα ανωτέρω, η συνταξιοδότηση λόγω ανηλικού τέκνου της παρ. 1 του άρθρου 144 του ν.3655/2008 αφορά και σε διαζευγμένους πατέρες ανηλικών, υπό τη φροντίδα των οποίων βρίσκονται τα τέκνα, σε περίπτωση θανάτου της μητέρας του ανηλικού και μετά τη λύση του γάμου, εφόσον φυσικά πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

Ο

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Κοινωνικών Ασφαλίσεων
3. Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης
4. Διεύθυνση Παροχών Κύριας Σύνταξης